

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2254/19-T

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1, příspěvková organizace
Sídlo	Čelakovského 1, 736 01 Havířov-Podlesí
E-mail	domov.ddhavirov@seznam.cz
IČ	48004774
Identifikátor	600031365
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ladislava Hilbertová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Čelakovského 1270/1, 736 01 Havířov-Podlesí
Termín inspekční činnosti	4. 12. 2019 – 6. 12. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1, příspěvková organizace vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny.

Ve třech rodinných skupinách bylo umístěno 17 dětí a tři zletilé nezaopatřené osoby absolující střední školu byly v péči zařízení na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti byl 19 osob, jedno dítě bylo na útěku. DD není bezbariérový. Stravování dětí zajišťuje školní jídelna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

DD má nově stanovenou koncepci rozvoje. Naplňování vize je patrné ve vzdělávacím procesu, ale i ve zlepšování materiálních a personálních podmínek. V letošním roce došlo k významné stavební úpravě, vlivem které došlo k zamezení vzlínání vlhkosti do budovy i do okolních venkovních ploch. Vedení DD se podařilo v roce 2018 navázat spolupráci s poskytovatelem nájemního bydlení a zajistit tak pro zletilé osoby tréninkový a startovací byty, které umožňují a podporují jejich úspěšný přechod do samostatného života.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Při řízení využívá ředitelka každodenní kontakt se všemi zaměstnanci. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně vykonáván. Závěry z hospitační činnosti jsou projednávány individuálně se zaměstnanci i na pedagogických radách. Jejich frekvence je dostatečná k řešení aktuálních situací jednotlivých rodinných skupin. Podíl dětí na procesu vzdělávání a na organizaci dění v dětském domově je zabezpečen prostřednictvím pravidelného setkávání jednotlivých zástupců rodinných skupin s ředitelkou DD.

Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů je vhodně nastaven, péče o děti v nočních hodinách byla dostatečně zabezpečena nepedagogickými pracovníky. Od poslední inspekční činnosti došlo k velké, ale přirozené výměně vychovatelů. Tým pedagogických pracovníků je nyní stabilní, jejich edukační přístup se již sjednocuje a obměna přispěla k navázání širší vzájemné spolupráce. Vedení DD jim průběžně poskytuje metodickou podporu, pravidelnou zpětnou vazbu, která přispívá k pozitivnímu klimatu v DD. Profesní rozvoj pedagogických pracovníků ředitelka podporuje a další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřuje zejména na aktualizaci právních předpisů a specifické projevy dětí (agresivita, rizikové chování).

Kontakty s rodiči zajišťuje především vedení dětského domova a sociální pracovníce. V pravidelných intervalech zákonné zástupce písemně informuje o výsledcích výchovy a vzdělávání v zařízení. Ve spolupráci s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí podněcuje DD rodiče ke kontaktům se svými dětmi. U významné části umístěných dětí se dařilo v pravidelných intervalech zajistit víkendové pobyty u rodičů, není jim bráněno v telefonickém kontaktu s nimi.

Stanovená výše kapesného odpovídá vnitřnímu řádu DD. S kapesným děti mohly hospodařit samostatně, což v dětech rozvíjelo správné návyky v oblasti finanční gramotnosti. Děti starší 16 let vykonávají brigádnickou činnost a se svými výděly mají možnost si samostatně nakládat a hospodařit.

Prevence sociálně patologických jevů je v zařízení zabezpečována průběžně všemi pedagogickými zaměstnanci, výjimečně externími pracovníky nebo organizacemi. Minimální preventivní program byl nastaven na aktuální nevhodné chování dětí (útěky, alkohol), způsob předcházení a minimalizaci výskytu těchto jevů. Vzhledem k věku přítomných dětí, které jsou starší deseti let, se jako pozitivní jev prokázala minimalizace

kouření. Nedílnou součástí preventivního programu se staly podporované volnočasové aktivity mimo zařízení, pořádané jinými organizacemi mimo DD.

V budově zařízení mají děti k dispozici schránku důvěry, kam mohou umisťovat svoje písemné požadavky, upozornění, stížnosti, dotazy. Děti vědí o možnosti jejího využití, ale z rozhovorů s nimi bylo zjištěno, že se raději svěřují osobně, především pedagogickým pracovníkům DD, což přispívá k přímé a vstřícné oboustranné komunikaci.

Prostředí DD je estetické, čisté, prostorové uspořádání a vybavení se podobá běžné domácnosti. Každá rodinná skupina má uzavřený prostor, ve kterém jsou ložnice, obývací pokoj, sociální zařízení a nově zmodernizované kuchyně. V rámci trávení volného času a společnému setkávání děti aktivně využívají velkou společenskou místnost se sportovním vybavením. K relaxačním a sportovním aktivitám slouží dětem venkovní areál s hřištěm. V ložnicích má každé dítě svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity, psací stůl a v některých pokojích jsou nové skříně pro ukládání osobních věcí. V každém obývacím pokoji byl umístěn počítač, který mohly běžně používat. DD poskytuje dětem plné přímé zaopatření včetně pořízení vybavení pro sport, turistiku a zájmové činnosti, náklady na dopravu dětí k zákonným zástupcům hradí DD podle vnitřního řádu individuálně. V aktuálním školním roce tyto náklady nikomu DD neposkytoval.

Zpravidla jednou měsíčně v každé rodinné skupině a pod dohledem vychovatelů je dětmi samostatně připravována celodenní strava. Tím jsou děti zároveň vedeny k samostatnosti a získávání praktických dovedností.

Vedení DD je velice aktivní i v oblasti získávání finančních prostředků z nadačních fondů a sponzorských darů. Získané finanční prostředky jsou určeny zejména na úhradu nákladů (nájemné a vybavení) tréninkového bytu, na pobytové akce dětí, zájmovou a sportovní činnost pořádanou DD a v neposlední řadě na vybavení DD novým nábytkem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Roční plány DD obsahově vychází a navazují na školní vzdělávací program, zahrnují dostatek aktivit pro podporu a rozvoj osobnosti dítěte. Týdenní programy jednotlivých rodinných skupin jsou však formálně vedeny, neodráží realitu každodenního života ani metody a formy k dosažení individuálních krátkodobých či dlouhodobých cílů dětí stanovených v programech rozvoje osobnosti dítěte. Naplňování individuálních cílů dětí vychovatelé vyhodnocují v ročních intervalech, což v některých zaznamenaných případech bylo na úkor včasné pedagogické či terapeutické intervence.

Přáním, představám a očekáváním dítěte a jeho zákonného zástupce pedagogové přikládají adekvátní váhu při stanovování možností péče. Sourozenecké či příbuzenské vazby pedagogičtí pracovníci podporují nejen společným umístěním v jednotlivých rodinných skupinách, ale také plánovanými společnými aktivitami.

Sledované výchovně vzdělávací aktivity v odpoledních a podvečerních hodinách byly vedeny k dětem citlivě a empaticky. Děti se aktivně podílely na výběru vhodných aktivit. Starší děti byly vedeny k samostatnosti pod občasným dohledem a kontrolou vychovatele, zletilé nezaopatřené osoby si volný čas plánovaly samy. Přístup k dětem přispíval také k upevňování jejich hygienických a pracovních návyků.

Efektivita individualizované péče o mladší děti v souvislosti s přípravou na vyučování byla úměrná časové dotaci a pro děti byla přínosná. V souvislosti s nadcházejícím vánočním obdobím vychovatelé zařazovali aktivity s touto tematikou (výzdoba rodinných skupin, pečení cukroví). Oslava narozenin dítěte v rodinné skupině také za přítomnosti vedení DD

spojená s narozeninovými rituály navozovala na tradiční rodinnou atmosféru. Inspekční tým sledoval účelné rozvržení činností v jednotlivých skupinách, které bylo nezbytné pro jejich individualizaci a kterou především děti mladšího věku vyžadovaly. Venkovní herní aktivity se vhodně střídaly s plněním úkolů v prostorách DD. Střídání činností i prostředí pro výchovně vzdělávací aktivity udržovalo zaujetí dětí pro nabízené činnosti. Jednotný a důsledný přístup pedagogů při dodržování nastavených pravidel se pozitivně promítal do výchovně vzdělávací činnosti. Při vhodných aktivitách byly děti vybízeny k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení ve vztahu k očekávaným cílům. K řešení problémů dětí závažnějšího charakteru využívá zařízení pomoci a péči externích odborníků (psycholog, terapeut).

DD umožňuje dětem účastnit se zájmových kroužků uvnitř i mimo zařízení a děti jsou tak přirozenou formou zapojovány i do vrstevnických skupin běžné intaktní společnosti. Děti v rozhovorech uvedly, že tyto možnosti hojně a rády využívají. Navštěvují velké množství zájmových kroužků a účastní se mnoha dalších akcí v přirozeném sociálním prostředí. Ve velké míře jsou děti podporovány v aktivním a svobodném výběru školy a své budoucí kariéry. DD také dětem umožňuje trávit jejich volný čas při atraktivních aktivitách napříč rodinnými skupinami. Vyplnit svůj volný čas samostatnými vycházkami většina dětí využívá.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky výchovy a vzdělávání jak v DD, tak i výsledky výuky ve školách, které děti navštěvují, jsou průběžně projednávány na jednáních pedagogické rady. Úspěchy dětí (zlepšení prospěchu i chování) jsou vychovateli oceňovány a případné příčiny jednotlivých školních neúspěchů analyzovány s přijetím optimálního řešení. V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracují s jejich třídními učiteli, pravidelně se účastní třídních schůzek. Pedagogové zařízení ve sledovaném období udělovali zejména kladná opatření ve výchově k větší motivaci v jejich chování. Pro efektivní působení vychovatelé nevyužívali celou škálu opatření ve výchově (podmíněně udělená). Hodnocení dětí probíhalo převážně slovně neprodleně po vykonání zadaného úkolu, v rámci každodenního hodnocení jednotlivců rodinné skupiny nebo pravidelně při setkávání celé komunity DD.

DD usiluje o co nejčastější kontakt zákonných zástupců s dětmi, jak v DD, tak i v rodinách osob odpovědných za výchovu. Pobyty jsou uskutečňovány během víkendů i prázdnin. DD umožňuje setkávání se spolužáky, kamarády či jinými osobami, které jsou v určitém konkrétním vztahu k dítěti.

Výchovně vzdělávací výsledky dětí odpovídaly očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Pedagogové věnovali dostatečnou pozornost nejen motivaci dětí ke vzdělávání, ale i dosahování jejich úspěšnosti ve vzdělávání. Pedagogové podporují děti v jejich aktivitě při výběru školy a následnému profesnímu uplatnění. Všechny děti nad 15 let se aktuálně vzdělávají ve střední škole.

DD sleduje socializaci a začlenění do společnosti zletilých nezaopatřených osob, poskytuje jim poradenskou pomoc, a to především při zabezpečení jejich zaměstnání, bydlení či řešení tíživých životních situací. Informace o zapojení svých bývalých dětí do občanského, pracovního či osobního života zařízení získává převážně prostřednictvím udržovaných osobních kontaktů.

Za poslední tři roky se podařilo DD ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí umístit tři děti do pěstounské péče. Ne vždy je umístění v náhradní rodinné péči úspěšné, za stejné období se vrátilo zpět do DD sedm dětí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

Zajištění startovacího a tréninkového bytu dětským domovem od září 2018.

Průběžné úpravy jednotlivých ložnic a venkovních prostor pro sportovní a odpočinkové aktivity dětí.

Silné stránky

Podpora úspěšného přechodu dítěte do samostatného života prostřednictvím startovacího a tréninkového bytu.

Podpora zájmové a sportovní činnosti sponzorskými finančními a věcnými dary.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti jsou formální a nejsou propojeny s aktuálními cíli programů rozvoje osobností dětí.

Příležitostí ke zlepšení je reagovat na měnící se situace a potřeby dětí v čase aktualizací programů rozvoje osobností dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti rozšířit o činnosti a konkretizované cíle z programů rozvoje osobností dětí.

Aktualizovat programy rozvoje osobnosti dle měnících se potřeb dětí.

Využívat podmíněného ukládání opatření ve výchově jako nástroj pro efektivní výchovné působení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Dětský domov a Školní jídelna, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1, příspěvková organizace ZL/118/2001
2. Jmenovací dekret do funkce ředitelky Dětský domov a Školní jídelna, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1, příspěvková organizace, ze dne 6. 4. 2006 a platností od 14. 4. 2006 a ze dne 5. 6. 2013 a platností od 1. 8. 2013
3. Oznámení zřizovatele o pokračování výkonu funkce ředitele ze dne 28. 5. 2019
4. Školní vzdělávací program pro dětský domov s platností od 1. 9. 2013 včetně 10 dodatků
5. Vnitřní řád dětského domova s účinností od 1. 1. 2016
6. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 1. 7. 2015
7. Konceptní záměry rozvoje dětského domova na období 2019 - 2025, ze dne 26. 7. 2019
8. Výroční zpráva za školní rok 2018/2019
9. Zápisy o konání spolusprávy od roku 2016 k termínu inspekční činnosti
10. Knihy denní evidence zařízení vedené ve školním roce 2019/2020
11. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2019/2020
12. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti vedené ve školním roce 2019/2020
13. Personální dokumentace zaměstnanců dětského domova
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
15. Seznam udělených opatření ve výchově za období od 1. 9. 2018 k termínu inspekční činnosti
16. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti (vzorek)
17. Seznam dětí a jejich rozdělení do rodinných skupin k termínu inspekční činnosti
18. Osobní dokumentace dětí (vzorek)
19. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2018/2019 a 2019/2020
20. Minimální preventivní program na školní rok 2019/2020 včetně hodnocení
21. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 1. 2011 k termínu inspekční činnosti
22. Kniha ostatních návštěv vedená od 4. 1. 2011 k termínu inspekční činnosti
23. Plán pracovních porad a pedagogických rad na školní rok 2019/2020
24. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2019/2020
25. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2019/2020
26. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2019/2020
27. Kniha úrazů dětí vedená za školní rok 2019/2020
28. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí za rok 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Ing. Pavel Hon, kontrolní pracovník

Ing. Pavel Hon v. r.

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

V Ostravě 19. prosince 2019

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Hilbertová
ředitelka školského zařízení

Mgr. Ladislava Hilbertová v. r.

V Havířově 30. prosince 2019